

TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

VISUAALISET TAITEET

Kuvataide/Kuvataidekoulu Värikä

Käsityö/Käsityökoulu Taituri

Kuopion kansalaisopisto 2008

Perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta 633/1998, 5 § sekä sitä täydentävään asetukseen 813/1998, 1 § sekä opetushallituksen 30.3.2005 vahvistamaan taiteen perusopetuksen visuaalisten taiteiden yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin Dnro 11/011/2005.

Sisältö

1. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä, arvot ja yleiset tavoitteet.....	3
1.1 Visuaalisten taiteiden perusopetuksen toiminta-ajatus.....	3
1.2 Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä.....	3
1.3. Arvot ja yleiset tavoitteet.....	3
1.4. Visuaalisten taiteiden yhteiset tavoitteet.....	3
2. Opetuksen toteuttaminen.....	4
2.1 Oppimiskäsitys.....	4
2.2 Opiskeluympäristö	5
2.3 Työtavat.....	5
2.4. Oppilaaksi ottaminen.....	5
2.5 Henkilökohtainen opetussuunnitelma	5
3. Opintojen laajuus ja rakenne	6
3.1 .Opintojen laajuus.....	6
3.2. Kuvataiteen ja käsityön opetuksen rakenne.....	6
3.3. Valinnaiset opintokokonaisuudet.....	6
3.4. Varhaisiän opinnot.....	6
3.5. Muualla suoritettujen opintojen hyväksilukeminen.....	6
4. Arviointi.....	7
5. Todistukset.....	7
6. Kuvataiteen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	7
7. Käsityön tavoitteet ja keskeiset sisällöt.....	9

1. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä, arvot ja yleiset tavoitteet

1.1. Visuaalisten taiteiden perusopetuksen toiminta-ajatus

Kuopion kansalaisopiston kuvataidekoulussa ja käsityökoulussa annetaan kuopiolaisille lapsille ja nuorille yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Taiteen perusopetus on lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Kansalaisopistossa annetaan myös varhaisiän opetusta alle kouluikäisille.

1.2. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävänä on luoda perustaa emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Opetuksen tehtävänä on myös kehittää ja säilyttää kansallista kulttuuria sekä tukea oppilaan kykyä arvostaa eri kulttuureita ja toimia monikulttuurisessa yhteiskunnassa.

Visuaalisten taiteiden opiskelun tarkoituksena on avata oppilaille uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä. Tehtävänä on myös kehittää oppilaiden ajattelemisen taitoja ja luovuutta.

Yleisen oppimäärän tehtävänä on kehittää sellaisia taitoja ja tietoja, joita oppilas tarvitsee elämän eri aloilla ja jotka antavat hänelle valmiuksia hakeutua myöhempisiin opintoihin.

1.3. Arvot ja yleiset tavoitteet

Opetus perustuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen on ainutkertainen ja toimii vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa sekä vaikuttaa aktiivisesti elämäänsä. Keskeistä on oppilaan luovan ajattelun ja toiminnan tukeminen. Taidekasvatuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan aisti- ja tunneherkkyyttä ja tukea opiskelua ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Tavoitteena on myös kehittää eri kulttuurien ymmärtämistä ja tulkittamista.

Taiteen perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaan minän kasvua ja kehittymistä sekä hänen kykyään jäsentää ympäröivää todellisuutta. Oppilas rakentaa maailmankuvaansa ilmaisemalla ja tutkimalla taiteen keinoin kokemuksiaan ja itselleen merkityksellisiä elämän sisältöjä. Opiskelussa on keskeistä taiteen tekeminen ja sen kokemisen ilo sekä halu, taito, uteliaisuus ja uskallus tulkita taidetta persoonallisesti. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset erot ja tuetaan oppilaan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetuksessa korostuu taiteidenvälisyys. Tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä taidekasvatusta antavien kotimaisten ja ulkomaisten oppilaitosten ja muiden tahojen kanssa.

1.4. Visuaalisten taiteiden yhteiset tavoitteet

Tavoitteena on kehittää oppilaan taitoja toimia tietoon ja vuorovaikutukseen pohjautuvassa yhteiskunnassa. ja kehittää visuaalisen ajattelun taitoja niin, että oppilaalle syntyy käsitys kuvallisen ilmaisun laaja-alaisuudesta ja kerroksellisuudesta.

Oman taiteellisen työskentelyn avulla oppilas voi määrittää suhdettaan luontoon ja kulttuuriin sekä ymmärtää, analysoida ja tulkita yhteiskunnassa ilmeneviä visuaalisia merkityksiä. Tavoitteena on, että oppilas opintojen myötä oppii ymmärtämään taiteen merkityksen omassa elämässään.

Visuaaliset valmiudet

Oppilas oppii

- ajattelunvalmiuksia – maailman jäsentämistä näkemänsä ja kokemansa avulla
- oman työskentelynsä jäsentelyä ja pohdintaa
- käyttämään omassa ilmaisussaan ajatuksiaan, mielikuviaan, tunteitaan, tietojaan ja taitojaan
- visuaalisten taiteiden käsitteitä ja sanastoa ja osaa käyttää niitä
- kuvanlukutaitoa ja mediaympäristön jäsentämistä

Ilmaisu

Oppilas oppii

- ilmaisemaan ajatuksiaan ja tunteitaan visuaalisesti
- ilmaisussa tarvitsemiaan taitoja ja tietoja
- Käyttämään keskeisiä välineitä, työtapoja ja materiaaleja
- soveltamaan taitojaan ja tietojaan oman työn suunnittelussa ja toteuttamisessa
- hakemaan vaikutteita työskentelynsä mm. luonnosta, rakennetusta ympäristöstä, historiallisista kohteista, museoista ja näyttelyistä, muilta taiteenaloilta, tietokirjallisuudesta ja mediasta, sekä visuaalisten alojen ja muiden alojen ammattilaisilta

Kulttuurisuhteen kehittyminen

Oppilas oppii

- hankkimaan tietoa oman kulttuurinsa ja muiden kulttuurien elämäntavasta, visuaalisista taiteista, niiden historiasta, nykyisyydestä ja kulttuuriperinnöstä sekä vertailemaan niitä keskenään
- arvostamaan ja arvottamaan omaa kulttuuriaan ja itselleen vieraita kulttuureita
- tuntemaan vastuuta luonnosta ja elinympäristöstä

Sosiaaliset ja vuorovaikutukselliset taidot

Oppilas oppii

- oma-aloitteellisuutta
- keskittymiskykyä, herkkyyttä, eläytymiskykyä ja itseluottamusta
- ottamaan vastuuta omasta ja ryhmän työskentelystä
- työskentelemään vuorovaikutuksessa ryhmän ja ympäröivän yhteisön kanssa
- käyttämään kulttuuripalveluja

Arviointikyvyn kehittyminen

Oppilas oppii

- arvostamaan, tulkitsemaan ja arvioimaan sekä omaa, että muiden työskentelyprosessia, oppimista ja tuloksia
- arvioimaan visuaalisten taiteiden teoksia, tuotteita, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä mediaympäristöä

2. Opetuksen toteuttaminen

Kansalaisopistolla on taiteen perusopetusta varten ammattitaitoiset opettajat, eri toimintoihin tarkoituksenmukaiset ja monipuoliset tilat ja työtapoihin soveltuvat välineet. Opetusta annetaan viikko-opetuksena, kursimuotoisena opetuksena ja monimuoto-opetuksena.

2.1. Oppimiskäsitys

Opetussuunnitelma pohjautuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurinen osallisuus. Taiteen oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi.

Opiskelu on tavoitteellista ja erilaisissa tilanteissa työskennellään opettajan ohjauksessa, vuorovaikutuksessa opettajan ja ryhmän kanssa sekä itsenäisesti. Opettajalla on keskeinen merkitys sekä oppilaan opiskelutaitojen että opiskeluympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että erilaisten oppilaiden edistyminen on mahdollista.

Oppilaalla on aktiivinen rooli opiskelussa ja oppimisessa. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan aiemmat kokemukset ja hänen elämänsä maailmansa. Oppimisessa lähtökohtina ovat tutkiva ja ongelmakeskeinen oppiminen ja toiminnallinen lähestymistapa opittaviin asioihin. Työtavat ohjaavat oppilasta arvostamaan kaikkien ryhmän jäsenten työskentelyä ja työn tuloksia.

2.2. Opiskelu ympäristö

Opiskelu ympäristö tukee oppilaan kasvua ja oppimista sekä antaa hänelle onnistumisen kokemuksia. Opiskelu ympäristö on ilmapiiriltään avoin, myönteinen ja oppilasta rohkaiseva. Oppilaalla on mahdollisuus asettaa omia tavoitteita ja häntä kannustetaan työskentelemään itsenäisesti ja toisten kanssa. Oppilasta tuetaan löytämään sopivia työtapoja sekä kehittämään taitoja tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen opiskeluun.

Tilat, työvälineet ja materiaalit mahdollistavat opetussuunnitelman mukaisen opiskelun. Opetuksessa panostetaan hyviin ja tarkoituksenmukaisiin työvälineisiin ja työtiloihin. Opiskelu ympäristö on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen. Opiskelu ympäristössä otetaan huomioon, että taiteellinen työskentely on pitkäjänteistä ja taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen, suunnitelmallisuuteen sekä kykyyn arvioida omaa oppimista.

Opetuksessa painottuvat yhdessä opiskelu ja oppiminen. Käsityö koulussa ja kuvataide koulussa teemallinen työskentely mahdollistaa pitkäkestoisen ja laaja-alaisen syventymisen valittuun sisältö alueeseen.

2.3 Työtavat

Työtapoja valittaessa on huomioitava opittavan asian tai tehtävän luonne ja työskentelyn prosessin ominaisuus. Tehtäviin virittäytyttäessä huomioidaan moniaistisuuden, mielikuvituksen ja eläytymisen merkitys. Aiheiden, teemojen ja työtapojen valinnoilla pyritään vahvistamaan oppimisen iloa.

Oppimistapahtumassa on keskeistä omien kokemusten, ajatusten ja tunteiden pohdinta ja niiden työstäminen visuaaliseen muotoon. Materiaalien ja tekniikoiden parissa työskentely vaatii aikaa. Visuaalisissa taiteissa ilmaisukyky, taidot ja tiedot kehittyvät kun opiskelu etenee rauhallisesti ja pitkäjänteisesti.

2.4. Oppilaaksi ottaminen

Taiteen perusopetuksen runkona ovat koko lukuvuoden kestävät pitkät kurssit. Näiden lisäksi oppilaat voivat täydentää opintojaan eri pituisilla lyhytkursseilla ja leireillä.

Taiteen perusopetuksen ryhmiin oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Koko lukuvuoden kestäville kursseille oppilaspaikan saaneella oppilaalla on oikeus jatkaa opintojaan taiteen perusopetuksen ryhmissä. Jatkamisesta on ilmoitettava kevätlukukauden päättyessä kansalaisopiston ilmoittamaan päivämäärään mennessä.

Oppilailla on mahdollisuus anoa vapaaoppilaspaikkaa koko lukuvuoden kestäville kursseille. Kansalaisopisto päättää vapaaoppilaaksi ottamisen perusteista lukuvuosi kerrallaan.

2.5 Opetuksen yksilöllistäminen

Opetussuunnitelmaa on mahdollista yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä, mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti. Tällöin oppilaalle voidaan laatia henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskelu aika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suorituset ja arviointimenettely.

Opetusta voidaan yksilöllistää myös opettajan harkinnan mukaan jos oppilaalla on erityisiä tavoitteita ja valmiuksia.

3. Opintojen laajuus ja rakenne

3.1. Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on yhteensä vähintään 500 tuntia. Opintojen laajuuden laskennallisena perustana on käytetty 45 minuutin pituista oppituntia.

Opintonsa aloittaneille oppilaille turvataan mahdollisuus koko yleisen oppimäärän suorittamiseen. Annettava opetuksen määrä mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltujen tavoitteiden ja sisältöjen saavuttamisen.

Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta ja opintokokonaisuuksia järjestettäessä pyritään joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

3.2. Kuvataiteen ja käsityön opetuksen rakenne

Opetus tapahtuu lukuvuoden aikana kokoontuvissa opetusryhmissä. Opintoihin kuuluvat myös opintoretket, näyttelykäynnit sekä itsenäinen työskentely tuntien ulkopuolella

Perusopinnoissa opintokokonaisuuden pituus on 7-9 –vuotiailla vähintään 56 h/v ja 10-16 –vuotiailla vähintään 84 h/v. Syventävissä opinnoissa opintokokonaisuuden pituus on 13-18 –vuotiailla vähintään 84h/v.

Käsityö

Varhaisiän opinnot

- ryhmät 0-4 -vuotiaille ja 5-6 -vuotiaille

Perusopinnot

Opintokokonaisuudet 1-6

- ryhmät 7-9 -vuotiaille ja 10-12 -vuotiaille
- lisäksi valinnaiskurssit

Työpajaopinnot

Opintokokonaisuudet 7-10

- ryhmät 13-18 -vuotiaille
- lisäksi valinnaiskurssit

Kuvataide

Varhaisiän opinnot

- ryhmät 0-4 -vuotiaille ja 5-6 -vuotiaille

Perusopinnot

Opintokokonaisuudet 1-6

- 7-9 -vuotiaille, 10-12 -vuotiaille ja 13 – 16 -vuotiaille
- lisäksi valinnaiskurssit

Työpajaopinnot

Opintokokonaisuudet 7-10

- ryhmät 13-18 -vuotiaille
- lisäksi valinnaiskurssit

3.3. Valinnaiset opintokokonaisuudet

Yleiseen oppimäärään kuuluvia opintokokonaisuuksia täydentämään kuvataidekoulu ja käsityökoulu tarjoavat valinnaisia opintokokonaisuuksia, joiden tavoitteet ja sisällöt laaditaan niin, että ne syventävät ja laajentavat opetussuunnitelman perusteissa määriteltäviä opintokokonaisuuksia ja ne hyväksytään osaksi perus- tai syventävien opintojen yleistä oppimäärää. Valinnaiskursseille ja leireille ilmoitaudutaan erikseen.

3.4. Varhaisiän opinnot

Kansalaisopistossa järjestettävän varhaisiän opetuksen tarkoituksena on luoda pohjaa myöhemmille visuaalisten taiteiden opinnoille. Alle 4 -vuotiaiden kuvataide ja käsityökurssit järjestetään lasten ja aikuisten yhteisinä opintoina ja 5-6 -vuotiaiden kurssit koko lukuvuoden kestävinä opintoina.

3.5. Muualla suoritettujen opintojen hyväksilukeminen

Muualla suoritettuja opintoja voidaan lukea hyväksi, mikäli ne vastaavat visuaalisten taiteiden taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteita ja sisältöjä.

4. Arviointi

Arviointi on visuaalisten taiteiden tavoitteiden suuntaista. Arviointi tukee oppilaan edistymistä opinnoissa, kannustaa, rohkaisee ja ohjaa oppilasta myös omien tavoitteiden asettamiseen. Monipuoliseen ja jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin. Oppilasta opastetaan oman oppimisensa dokumentoimiseen ja kehittymisensä seurantaan. Oppilas saa työskentelystään ja suoriutuksistaan palautetta suullisesti koko opintojensa ajan.

5. Todistukset

Päättötodistus

Oppilas saa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen suoritettuaan vähintään 10 opintokokonaisuutta, opintokokonaisuuksista koostuva tuntimäärä on vähintään 500 tuntia. Kaikki oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet merkitään päättötodistukseen.

Päättötodistuslomake on liitteenä.

Osallistumistodistus

Oppilaalle annetaan pyydettyäessä myös osallistumistodistus suoritetuista opintokokonaisuuksista

Opintokirja

Opiskelijan vuosittain suorittamat opinnot merkitään hänen opintokirjaansa.

6. Kuvataiteen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Kuvataiteen yleisen oppimäärän tavoitteena on kehittää oppilaan kykyä ilmaista itseään kuvataiteen eri osa-alueilla, joita ovat kuvallinen ilmaisu, kuvallinen media, kulttuuriperintö, esineympäristö ja muotoilu sekä luonnon ja rakennetun ympäristön visuaaliset ilmiöt.

Kuvataiteen opetuksen keskeisiä oppisisältöjä ovat piirustus ja maalaus, kuvanveisto, arkkitehtuuri ja ympäristösuunnittelu, muotoilu, grafiikka, keramiikka, tekstiili, valokuva ja video, sarjakuva, ympäristö- ja yhteisötaide, performanssi ja kuvallinen media, monitaiteelliset työmuodot sekä taidehistoria.

Tavoitteena on, että oppilas oppii hankkimaan omassa ilmaisussaan tarvitsemiaan taitoja ja tietoja ja harjoittelee niiden käyttöä. Opetuksessa on keskeistä oppilaan yleissivistyksen sekä ajattelunvalmiuksien, havaintokyvyn ja luovuuden vahvistaminen. Oppilas oppii ymmärtämään tulkitsemaan ja arvottamaan kuvataiteen ilmiöitä nyky-yhteiskunnassa.

Kuvataideopetuksessa oppilasta ohjataan ilmaisemaan ajatuksiaan, mielikuviaan ja tunteitaan kuvallisesti sekä sanallistamaan työskentelyään ja käyttämään monipuolisesti ei materiaaleja sekä tekniikoita. Työskentelyssä korostuu mielikuvituksen, intuition sekä aistitiedon merkitys. Opetus on ongelmakeskeistä ja vuorovaikutuksellista. Tavoitteena on kehittää oppilaan tutkivaa ja ennakkoluulotonta työskentelytapaa. Opetuksessa käsitellään teemallisia kokonaisuuksia. Oppilasta rohkaistaan työskentelemään sekä itsenäisesti, että yhdessä muiden kanssa ja arvioimaan ja arvostamaan omaa ja muiden työtä.

Kuvataiteen perusopinnot, opintokokonaisuudet 1-6

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt rakennetaan niin, että ne opintokokonaisuudesta toiseen edettäessä monipuolistuvat ja syvenevät. Opetus on teemallista, ja siinä otetaan huomioon oppilaan ikä ja kehitysvaihe.

Tavoitteena on, että oppilas oppii kuvallisia ajattelunvalmiuksia ja kuvan tekemisen perustaitoja usealla eri kuvataiteen osa-alueella sekä oppii kehittämään omaa kuvallista ilmaisuaan. Oppilas harjoittelee kuvan vi-

suaalisten peruselementtien käyttämistä sekä tutustuu eri materiaaleihin ja eri tekniikoiden ilmaisullisiin mahdollisuuksiin. Oppilas harjoittelee materiaalien ja työskentelyvälineiden käyttämistä tarkoituksenmukaisesti, turvallisesti ja kestävästi kehityksen mukaisesti. Opinnoissa tarkastellaan kuvataiteen ja arjen kuvia sekä kehitetään oppilaan kulttuurin, nykyaikaisen taiteen ja taidehistorian tuntemusta. Oppilas tutustuu esineympäristöön, muotoiluun perusteisiin, rakennettuun ja luonnon ympäristöön.

Kuvallinen työskentely pohjautuu oppilaan havaintoihin, mielikuviin ja mielikuvitukseen. Oppilas opettelee tulkitsemaan ja arvioimaan sanallisesti omaa ja muiden työskentelyä ja töitä.

Kuvataiteen syventävät opinnot, opintokokonaisuudet 7-10

Tavoitteena on, että oppilas kehittää taiteellista ilmaisukykyään yhdellä tai useammalla kuvataiteen alueella. Työpajoissa oppilas syventää taitojaan ja tietojään sekä perehtyy aiempaa perusteellisemmin materiaalien ja tekniikoiden mahdollisuuksiin oman ilmaisunsa välineenä.

Tavoitteena on, että opintojen aikana oppilaan kyky itsenäiseen työskentelyyn kehittyy ja hän oppii tekemään tietoisesti valintoja omassa ilmaisussaan sekä perustelemaan niitä. Oppilas opettelee arvioimaan omaa ja muiden työskentelyä ja töitä. Oppilas saa monipuolisia kokemuksia työskentelystä yhdessä muiden kanssa.

Keskeisiä sisältöalueita ovat kuvallinen ilmaisu, taiteen tuntemus, taidehistoria ja nykyaikaisen kuvataiteen kuvasto, oppilaan oma kulttuuriperintö ja hänelle vieraiden kulttuurien kuvallinen maailma, rakennettu ja luonnon ympäristö, esineympäristö ja kuvallinen media. Työpajatyöskentelyssä yhdistetään teemallisiksi kokonaisuuksiksi kuvataiteen eri osa-alueita ja toteutetaan taiteiden välisiä teemoja.

Esimerkki:

Piirustus syventävissä opinnoissa:

Tavoitteena on, että oppilas tuntee

- erilaisia piirustustapoja ja pystyy soveltamaan niitä omaan työskentelyynsä
- sommittelun ja kuvan rajaamisen perusteet
- monipuolisia piirustusmateriaaleja
- suomalaista ja kansainvälistä piirustuksen historiaa
- piirustuksen vaikutuksen muihin taiteen ilmaisukeinoihin

Sisällöt:

Tutustutaan erilaisiin piirtämisen tapoihin: ääriiviipiirustus, massapiirustus, luonnostelu, croquis, tutkielma, perspektiivipiirustus, valon ja varjon käyttö, pintastruktuurien käyttö, henkilön piirtäminen, eläinten piirtäminen, sarjakuva.

Tutustutaan erilaisiin piirustusmateriaaleihin ja paperilaatuihin : eri vähvuiset lyijykynät, hiili, puristehiili, puna-, musta-, valkoliidut, harmaasävyliidut, kuivapastellit, öljypastellit, vahaliidut, värikynät, kiinalainen tussi, väriliset tussit, litoposteri, pariisinpaperit, kuultopaperit, pastellipohjat, pohjustetut paperit, kokeelliset materiaalit ym.

Oppilas harjoittelee

- todellisen ja kuvitteellisen maailman kuvaamista
- ilmaisemaan mielikuviaan, tunteitaan ja ajatuksiaan piirustuksen keinoin
- jäsentämään näkemäänsä
- sommittelua ja kuvan rajaamista
- löytämään hyviä piirustusasentoja ja näkemään miten se vaikuttaa hänen piirustusjälkeensä
- silmän ja käden yhteistyötä, kosketusvoimaa, piirustusotteita

Vuosittainen opetussuunnitelma

Kuvataiteen opetussuunnitelmaa tarkennetaan vuosittain ennen opetuksen alkua ja lukukauden aikana. Kuvataidekoulun opettajien kanssa pidettävissä suunnittelukokouksissa määritellään vuoden teemat ja niihin soveltuvat tarkemmat menetelmät ja sisällöt. Vuosittaista opetussuunnitelmaa tarkennetaan myös vuorovaihtokutuksessa ympäristön ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Oppilaan vuosittaiset kurssit ja kurssien sisällöt merkitään opintokirjaan.

Varhaisiän kuvataideopinnot

Opetus tukee lapsen itsetunnon kehittymistä ja myönteisen minäkuvan muodostumista. Tavoitteena on, että oppilaan kokemukset ja elämykset kuvataiteesta ja muista visuaalisista taiteista ovat myönteisiä. Varhaisiän opetus luo pohjaa myöhemmille visuaalisten taiteiden opinnoille.

Oppilas harjoittelee ajatustensa ja tunteidensa ilmaisemista kuvataiteen keinoin tutustumalla visuaalisen ilmaisun perusteisiin sekä kokeilemalla erilaisia materiaaleja ja työtapoja. Oppilas harjoittelee maalaamista, piirtämistä, kolmiulotteista rakentelua, grafiikkaa ja muita kuvataiteen ilmaisutapoja. Hän tutustuu kuvataiteeseen, arkkitehtuuriin ja muotoiluun sekä kuvalliseen viestintään oman työskentelyn avulla. Opetuksessa tarkastellaan ja tutkitaan lähiympäristöä ja tutustutaan paikalliseen kulttuuriperintöön.

Oppilas harjoittelee muodon antamista sekä käden ja silmän yhteistyötä. Opinnoissa on keskeistä monipuolisten havaintojen tekeminen ja niiden käyttäminen kuvallisessa työskentelyssä. Työskentely on kokonaisvaltaista ja toiminnallista sekä moniaistista ja elämyksellistä. Keskeistä on leikki ja keksimisen ilo. Oppilas harjoittelee toisten huomioon ottamista ja työhön keskittymistä sekä omasta työtilasta ja -välineistä huolehtimista.

Museo ja näyttelykäynnit sekä tutustuminen taiteilijoiden työskentelyyn on osa opetusta. Tavoitteena on, että oppilas ymmärtää oman harrastuksensa merkityksen itselleen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan kulttuuritaustat, ikä ja kehitysvaihe.

7. Käsityön tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Käsityön opetuksen tavoitteena on, että oppilas ymmärtää käsityön merkityksen ihmisen hyvinvointiin ja oppii arvostamaan käden taitoja ja tietoja sekä ymmärtää käsityön kulttuurisia merkityksiä. Opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan omakohtaiset kokemukset ja elämykset, käsillä työskentely, tuotteiden valmistus ja ilmaisu. Käsityöilmaisu perustuu kulttuuriperintöön, taiteidenvälisyyteen ja luonnontuntemukseen. Tavoitteena on, että oppilas ymmärtää suomalaista tekstiili-, esine- ja ympäristökulttuuria sekä kulttuurien erilaisuutta sekä säilyttää ja edelleen kehittää perinteisiä käsityömenetelmiä ja työtapoja.

Käsityötä ja muotoilua tarkastellaan esteettisestä, ilmaisullisesta, käyttötarkoituksen mukaisesta, fysiologisesta ja rakenteellisesta sekä materiaalisesta näkökulmasta.

Opetuksessa painotetaan havainnointia: tietoista ympäristön, median ja käsityöprosessin sekä oman toiminnan tarkastelua. Opetussisällöt valitaan niin, että oppilaan taidot ja tiedot, tekniikoiden ja materiaalien sekä työvälineiden monipuolinen tuntemus ja hallinta kehittyvät. Oppilas ohjataan luomaan laadukkaita tuotteita sekä kehittämään kestävästä kehityksen mukaisia ratkaisuja. Tavoitteena on, että oppilas oppii yhdistämään visuaalisia, käyttötarkoituksen mukaisia, ekologisia, taloudellisia ja teknologisia ominaisuuksia käsityötuotteeseen.

Arviointi

Käsityössä arviointi kohdistuu tuotteen suunnittelu- ja valmistusprosessiin sekä työn lopputulokseen. Arvioinnissa tarkastellaan alkumielikuvaa ja sen toteutumista valmiissa työssä sekä prosessin etenemistä suunnitelmaan verraten. Käsityötuotteen arvioinnissa voidaan tehtävästä riippuen kiinnittää huomiota esteettisyyteen, käyttökelpoisuuteen, taitavaan toteutukseen, ilmaisullisuuteen ja kekseliäisyyteen.

Käsityön perusopinnot, opintokokonaisuudet 1-6

Käsityön perusteissa oppilas oppii ilmaisemaan itseään käsityön osa-alueilla, joita ovat esinesuunnittelu ja esineiden valmistus, tekstiilin ja vaatetuksen suunnittelu ja valmistus sekä ympäristön suunnittelu ja rakentaminen.

Käsityön perusteiden tavoitteena on, että oppilaan kokonaisvaltainen ja myönteinen minäkuva ja itsetunto kehittyvät oman työskentelyn avulla. Oppilas perehtyy monipuolisesti materiaalien ja tekniikoiden ilmaisullisiin mahdollisuuksiin sekä taitojen ja tietojen soveltamiseen käsityön suunnittelu- ja valmistusprosessissa.

Käsityön perusteissa oppilas oppii ilmaisemaan itseään käsityön kaikilla osa-alueilla.

Oppilas havainnoi ympäristöä ja harjoittelee tilan ja suhteiden ymmärtämistä sekä rakenteiden tuntemusta ja visuaalisten ilmaisukeinojen käyttöä. Hän perehtyy luovaan ongelmanratkaisuun ja vuorovaikutteisuuteen. Tavoitteena on, että opiskelun teemat ja tehtävät valitaan niin, että oppilaat kokevat tekemisen ja oppimisen iloa. Oppilas harjoittelee työhön keskittymistä ja omasta työtilasta ja -välineistä huolehtimista. Oppilas oppii arvostamaan omaa ja ryhmän työskentelyä ja töitä. Tavoitteena on, että oppilas tutustuu oman alueellisen kulttuurinsa ja muiden kulttuurien käsityöhön ja muotoiluun.

Tekstiilin ja vaatetuksen suunnittelu ja valmistus

Tavoitteena on, että oppilas

- pystyy suunnittelemaan ja toteuttamaan erilaisia tekstiilituotteita ja arvioimaan työskentelyään ja tuotostaan.
- hallitsee ompelun perusteet sekä tutustuu muihin tekstiilityön tekniikoihin ja osaa soveltaa niitä omien tuotteidensa toteutuksessa
- tutustuu erilaisiin tekstiilimateriaaleihin ja oppii valitsemaan toteutettavaan suunnitelmaansa sopivan materiaalin
- hallitsee ompelukoneen ja muiden tekstiilityön välineiden turvallisen käytön
- tuntee suomalaista ja kansainvälistä tekstiiliperinnettä

Sisällöt:

- omien suunnitelmien tekeminen kuvallisesti ja sanallisesti sekä niiden toteuttaminen käytännössä
- ompelun ja kudonnan käsitteet, ompelun välineet, kudontavälineet ja muut tekstiilityövälineet
- materiaalitietous
- värien käyttö ja sommittelu
- kankaanmaalaus ja -painanta, värjäys
- kirjonta käsin ja koneella, tilkkutyöt ja applikointi
- erityistekniikoita

Esinesuunnittelu ja valmistus

Tavoitteena on, että oppilas

- oppii ilmaisemaan kuvallisesti ja sanallisesti suunnitelmiaan
- kehittää muoto-, rakenne- ja materiaalitajuaan
- oppii arvioimaan muodon, rakenteen ja materiaalin yhteensopivuutta esteettisyyden ja käyttötarkoituksen näkökulmasta
- oppii käyttämään työskentelyynsä sopivia työtapoja ja materiaaleja ekologiset ja taloudelliset näkökulmat huomioiden
- oppii arvioimaan työskentelyään ja tuotostaan.
- tuntee suomalaista ja kansainvälistä muotoilua ja muotoilun historiaa

Sisällöt

- muotoaminen eri materiaaleilla: savi, eril. massat, paperi, huovutusvilla, metalli, kankaat, langat, nahka, ym. muotoutuvat materiaalit
- punonta: paju ja muut luonnonmateriaalit, langat, kuidut, metallilangat, -nauhat, muovimateriaalit
- rakentelu: puu eri muodoissaan, pahvit, metallit, luonnonmateriaalit
- laminointi: paperi, huopamaiset materiaalit, verkot, muovit
- lasi-, posliini- ja mosaiikkityöt

Ympäristön suunnittelu ja rakentaminen

Tavoitteena on, että oppilas

- tutustuu omaan elinympäristöönsä sekä rakennettuun että luonnonympäristöön
- tutustuu muiden kulttuurien rakennusperintöön
- havainnoi ympäristöä ja harjoittelee tilan ja suhteiden ymmärtämistä
- kehittää visuaalista ilmaisuaan ja luovia ongelman ratkaisutaitojaan

Sisällöt

- materiaaleja ja värejä tutkitaan tilassa ja ympäristössä
- suunnitellaan tuotteita tai teoksia tilaan tai lähiympäristöön
- suunnittelussa keskeisiä ovat kestävän kehityksen ja ekologisuuden periaatteet

Tekniikka- ja materiaalivalintoihin vaikuttavat valittu teema, valmistettava tuote ja ajankohtaisuus.

Käsityön syventävät opinnot, opintokokonaisuudet 7-10

Käsityön työpajoissa syvennetään perusopinnoissa saavutettuja taitoja ja tietoja yhdellä tai usealla käsityön eri osa-alueella. Yhden työpajan sisältönä voi olla taiteidenvälisyys.

Käsityön työpajaopintojen tavoitteena on että oppilas syventää ilmaisuaan ja vuorovaikutustaitojaan ja kehittää ongelmanratkaisutaitojaan koko työpajaopintojen ajan. Tavoitteena on, että oppilas oppii käyttämään työskentelynsä sopivia työtapoja, tekniikoita ja materiaaleja. Oppilas suunnittelee ja valmistaa tuotteita, joiden tekemisessä yhdistyvät taidollinen ja tiedollinen osaaminen sekä elämyksellisyys ja sosiaalinen vuorovaikutus. Oppilas opettelee yhdistämään visuaalisia, käyttötarkoituksen mukaisia, ekologisia, taloudellisia ja teknologisia ominaisuuksia käsityötuotteeseen. Oppilas harjoittelee itsenäistä työskentelyä, käsityöprosessin sanallistamista ja itsearviointia suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Oppilas ymmärtää suomalaista tekstiili-, esine- ja ympäristökulttuuria sekä kulttuurien erilaisuutta ja hahmottaa elinympäristön monimuotoisuutta sekä ympäristön kulttuuriarvoja. Oppilas tutustuu käsityöhön taiteena ja harrastuksena sekä ammatillisena toimintana, taitoteknologiana, alueellisena kulttuurina ja kulttuuriperintönä.

Vuosittainen opetussuunnitelma

Käsityön opetussuunnitelmaa tarkennetaan vuosittain ennen opetuksen alkua ja lukukauden aikana. Käsityökoulun opettajien kanssa pidettävissä suunnittelukokouksissa määritellään vuoden teemat ja niihin soveltuvat tarkemmat menetelmät ja sisällöt. Vuosittaista opetussuunnitelmaa tarkennetaan myös vuorovaikutuksessa ympäristön ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Oppilaan vuosittaiset kurssit ja kurssien sisällöt merkitään opintokirjaan.

Varhaisiän käsityön opinnot

Opetus tukee lapsen itsetunnon kehittymistä ja myönteisen minäkuvan muodostumista. Tavoitteena on, että oppilaan kokemukset ja elämykset käsityöstä ja muista visuaalisista taiteista ovat myönteisiä. Varhaisiän opetus luo pohjaa myöhemmille visuaalisten taiteiden opinnoille.

Oppilas tutustuu käsityön kolmeen osa-alueeseen: esinesuunnitteluun ja valmistamiseen, tekstiilin ja vaateuksen suunnitteluun ja valmistamiseen sekä ympäristön suunnitteluun ja rakentamiseen. Opetuksessa keillaan erilaisia materiaaleja, työtapoja ja perustekniikoita. Oppilas havainnoi ja tutkii lähiympäristöään ja oman kulttuurinsa käsitöitä ja käsityöperinnettä. Työskentely on kokonaisvaltaista ja toiminnallista sekä moniaistista ja elämyksellistä. Keskeistä on leikki ja keksimisen ilo. Oppilas harjoittelee toisten huomioon ottamista ja työhön keskittymistä sekä omasta työtilasta ja -välineistä huolehtimista.